

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการศึกษาความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติของครูพี่เลี้ยงเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาทางร่างกายในศูนย์อบรมเด็กด้อยโอกาสในวัด กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยได้ข้อสรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาทางร่างกายในศูนย์อบรมเด็กด้อยโอกาสในวัด กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติของครูพี่เลี้ยงเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาทางร่างกายในศูนย์ฯขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก กรุงเทพมหานคร ที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. เพื่อเปรียบเทียบความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติ เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาทางร่างกาย ระหว่าง ครูพี่เลี้ยงศูนย์ฯขนาดใหญ่ กับ ครูพี่เลี้ยงศูนย์ฯขนาดเล็ก ใน กรุงเทพมหานคร ที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นครูพี่เลี้ยงศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัดของ กรุงเทพมหานคร จำนวน 172 คน แยกเป็นครูพี่เลี้ยงศูนย์ฯ ขนาดใหญ่ 100 คน ศูนย์ฯขนาดกลาง 12 คน และศูนย์ฯขนาดเล็ก 60 คน เป็นผู้ให้ข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) และเติมข้อความ จำนวน 8 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบทดสอบความรู้ เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาทางร่างกาย ลักษณะคำถามเป็นแบบปรนัย (Multiple choices) มี 4 ตัวเลือก จำนวน 25 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบวัดทัศนคติเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาทางร่างกาย ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราลิกอร์ท (Likert scale) มี 5 ระดับ ทั้งทางบวกและทางลบ จำนวน 24 ข้อ

ตอนที่ 4 แบบวัดการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาทางร่างกาย ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มี 4 ระดับ ทั้งทางบวกและทางลบ จำนวน 24 ข้อ

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัดกรุงเทพมหานครโดยทางไปรษณีย์ แล้วทำการติดตามรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเองและทางไปรษณีย์ เริ่มเก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ 24 พฤษภาคม พ.ศ. 2540 ถึงวันที่ 5 มิถุนายน 2540 ได้แบบสอบถามที่กรอกข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์กลับคืนมา จำนวน 149 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 86.67 ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด 172 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติ มาตรวจให้คะแนนและลงรหัส (Code) แล้วนำข้อมูลมาประมวลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ใช้โปรแกรม SPSS_x (Statistical Package for the social Science) ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์ โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

2. แบบสอบถาม ตอนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาทางร่างกาย มาตรวจให้คะแนนเป็นรายข้อ โดยคำตอบที่ถูกให้คะแนน 1 คำตอบที่ผิดให้คะแนน 0 แล้วนำคะแนนที่ได้มาหาค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. แบบสอบถามตอนที่ 3 ทักษะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาทางร่างกาย มาแจกแจงความถี่ แล้วนำคะแนนที่ได้มาหาค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4. แบบสอบถามตอนที่ 4 การปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาทางร่างกาย มาแจกแจงความถี่แล้วนำคะแนนที่ได้มาหาค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

5. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติโดยรวมของครูที่เลี้ยงทั้งหมดและแยกเป็นศูนย์ฯ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก วิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติของเพียร์สัน (Pearson product moment correlation coefficient) แล้วทดสอบสมมติฐานที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. วิเคราะห์เปรียบเทียบความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติระหว่างครูที่เลี้ยงศูนย์ฯ ขนาดใหญ่กับครูที่เลี้ยงศูนย์ฯขนาดเล็ก วิเคราะห์เปรียบเทียบโดยวิธีทางสถิติ ค่า "ที" (t - independent test) แล้วทดสอบสมมติฐานที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการวิจัย

ในการสรุปผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปแยกเป็น 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นผลการวิจัยเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นผลการวิจัยเกี่ยวกับความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติของครูที่เลี้ยงเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาทางร่างกาย ตอนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาทางร่างกาย ตอนที่ 4 ผลการเปรียบเทียบความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาทางร่างกาย ระหว่างครูที่เลี้ยงในศูนย์ฯขนาดใหญ่กับครูที่เลี้ยงในศูนย์ฯขนาดเล็ก ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ครูพี่เลี้ยงที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 86.67 ส่วนมากครูพี่เลี้ยงที่ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คือ จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 91.94 มีอายุระหว่าง 25-40 ปี จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 55.03 ส่วนมากจบการศึกษาระดับ ม.8 หรือ ม.6 จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 36.42 ส่วนมากสมรสแล้ว จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 56.38 ส่วนมากในศูนย์ฯ มีครูพี่เลี้ยง ตั้งแต่ 1-5 คน คิดเป็นร้อยละ 31.54 (จำนวน 71 คน) และส่วนมากให้เหตุผลการเข้ามาทำงานในศูนย์ฯ เพราะมีใจรักเด็กจำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 74.50

ตอนที่ 2 ความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาทางร่างกาย

2.1 ความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาทางร่างกาย

คะแนนความรู้เมื่อนำมาเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ปรากฏว่า โดยส่วนรวมครูพี่เลี้ยงทั้งหมดมีคะแนนอยู่ในระดับต้องแก้ไข

เมื่อพิจารณาระดับความรู้จากกิจกรรมพัฒนาทางร่างกาย 6 กิจกรรม พบว่าโดยส่วนรวมครูพี่เลี้ยงมีความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาทางร่างกายอยู่ในระดับพอใช้

เมื่อแยกพิจารณารายกิจกรรมสรุปได้ว่า โดยส่วนรวม มีความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมกลางแจ้งในระดับดี

เมื่อแยกพิจารณารายข้อ สรุปได้ว่าโดยส่วนรวมมีความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง ในเรื่อง “การติดตั้งเครื่องเล่นสนามจะติดตั้งที่พื้นประเภทใด” มีคะแนนในระดับดีมาก

ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะศูนย์ฯ ในกรุงเทพมหานครส่วนมากได้รับการสนับสนุนเครื่องเล่นสนามใช้ในการจัดกิจกรรมกลางแจ้งเพียงพอจึงทำให้ครูพี่เลี้ยงมีความรู้ มีประสบการณ์ และความชำนาญที่จะติดตั้งและดูแลรักษาเครื่องเล่นสนาม และของเล่นเด็กได้เป็นอย่างดี

จากคะแนนความคิดเห็นของครูพี่เลี้ยง เมื่อเทียบกับเกณฑ์ ปรากฏว่าค่าเฉลี่ยโดย ส่วนรวมของครูพี่เลี้ยงทั้งหมดมีคะแนนอยู่ในระดับดี

เมื่อพิจารณาระดับความคิดเห็นของครูพี่เลี้ยงเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาทาง ร่างกาย 6 กิจกรรม พบว่าโดยส่วนรวมครูพี่เลี้ยงมีทัศนคติเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนา ทางร่างกาย ทางบวก อยู่ในระดับดี

เมื่อแยกพิจารณารายกิจกรรมสรุปได้ว่า โดยส่วนรวม ครูพี่เลี้ยงมีทัศนคติเกี่ยวกับ การจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะในระดับดีเรื่อง“หลักการจัดกิจกรรมเป็นสิ่งที่ควรรู้”

แสดงให้เห็นว่า ครูพี่เลี้ยงส่วนมากให้ความสำคัญกับ ความรู้ เรื่องหลักการจัด กิจกรรมเสรี และมีทัศนคติที่ดีกับการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ อาจเป็นเพราะ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะเป็นกิจกรรมเบา ๆ ที่จะช่วยให้ครูมีความรู้สึกผ่อนคลาย ความตึงเครียด ทำให้เกิดความสนุกสนานทั้งผู้สอนและผู้เรียน

2.3 การปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาทางร่างกาย

จากคะแนนการปฏิบัติของครูพี่เลี้ยง เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ปรากฏว่าค่า เฉลี่ยโดยส่วนรวมของครูพี่เลี้ยงทั้งหมดทุกศูนย์มีคะแนนอยู่ในระดับดี

เมื่อพิจารณาระดับการปฏิบัติจากกิจกรรมพัฒนาทางร่างกาย 6 กิจกรรม พบว่า โดยส่วนรวมของครูพี่เลี้ยงทั้งหมดมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาทางร่างกายอยู่ ในระดับดี

เมื่อแยกพิจารณารายกิจกรรมสรุปได้ว่า โดยส่วนรวม มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัด กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะมากที่สุด ในเรื่อง “ให้เด็กเคลื่อนไหวตามจังหวะที่เราใจตลอด วัน” และ “จัดเกมการศึกษาโดยไม่เลือกกติกาและความยากง่าย”

แสดงให้เห็นว่า ครูพี่เลี้ยงส่วนมากมีความรู้และมีความเข้าใจ เรื่อง การจัดกิจกรรม เคลื่อนไหวและจังหวะและการจัดเกมการศึกษาเป็นอย่างดี จึงไม่เห็นด้วยกับข้อลงที่ผู้วิจัย ทำขึ้น แต่เคยจัดให้เด็กได้เคลื่อนไหวส่วนต่างของร่างกาย เช่น เดินตามจังหวะ ตามเสียง เพลงที่เร็ว ๆ บ้างในบางเวลา และจัดเกมการศึกษาโดยไม่เลือกกติกาและความยากง่ายใน บางครั้ง

ตอนที่ 3. ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติ

3.1 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาทางร่างกาย ของครูที่เลี้ยงทั้งหมดในศูนย์ฯ กรุงเทพมหานคร

ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาทางร่างกาย โดยรวมมีความสัมพันธ์กัน เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมแต่ละด้าน สรุปได้ดังนี้

3.1.1 ความสัมพันธ์ระหว่าง กิจกรรมด้านความรู้กับกิจกรรมด้านทักษะ
สรุปได้ว่า กิจกรรมสร้างสรรค์ด้านความรู้มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมกลางแจ้งด้านทักษะมากที่สุด และเกมการศึกษาด้านความรู้มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะด้านทักษะน้อยที่สุด

แสดงให้เห็นว่าครูที่เลี้ยงมีความพอใจ และชอบนำความรู้ ประสบการณ์ กิจกรรมสร้างสรรค์ เช่น การวาดภาพระบายสี การประดิษฐ์สิ่งของจากเศษวัสดุมาใช้เป็นสื่ออุปกรณ์ หรือ ประดับตกแต่งเครื่องเล่นสนาม ของเล่นเด็ก ในการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง มากกว่าการนำความรู้เกมการศึกษามาใช้ในกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูที่เลี้ยงมีความรู้ เรื่องเกมการศึกษาน้อย จึงนำประยุกต์ใช้ในกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะได้น้อย

ดังนั้นจึงควรสนับสนุนให้ครูที่เลี้ยงค้นคว้าหาความรู้ในเรื่องเกมการศึกษาให้มากขึ้นเพื่อจะได้นำมาใช้ร่วมกับกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะได้มากขึ้นกว่าเดิม

3.1.2 ความสัมพันธ์ระหว่าง กิจกรรมด้านความรู้กับกิจกรรมด้านการปฏิบัติ สรุปได้ว่า กิจกรรมกลางแจ้งด้านความรู้ มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะด้านการปฏิบัติมากที่สุด และกิจกรรมเสริมประสบการณ์ด้านความรู้ มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมสร้างสรรค์และกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะด้านการปฏิบัติ น้อยที่สุด

แสดงให้เห็นว่าครูที่เลี้ยงแสดงท่าทางประกอบเพลงและเสียงดนตรี ทั้งในร่มและกลางแจ้งโดยมีเครื่องเล่นสนาม ของเล่นเด็ก เป็นองค์ประกอบในการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะมากกว่า ที่จะให้เด็กมีการพูดคุย สนทนากันขณะที่เด็กกำลัง วาดภาพ เล่นสี หรือประดิษฐ์สิ่งของและครูที่เลี้ยงจะเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกบ้างบางครั้งในการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ

3.1.3 ความสัมพันธ์ระหว่าง กิจกรรมด้านทัศนคติกับกิจกรรมด้านการปฏิบัติ สรุปได้ว่า กิจกรรมเสริมประสบการณ์ด้านทัศนคติมีความสัมพันธ์กับกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะด้านการปฏิบัติมากที่สุด และเกมการศึกษาด้านทัศนคติมีความสัมพันธ์กับกิจกรรมเสริมประสบการณ์ด้านการปฏิบัติน้อยที่สุด

แสดงให้เห็นว่า ครูที่เลี้ยงมีความรู้สึกที่ดีกับการให้เด็กพูดคุย สนทนากัน จึงเปิดโอกาสให้นักเรียนสนทนา ชักถาม พูดคุยกันในการร่วมกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะมากกว่าที่ให้เด็กพูดคุย สนทนากัน ขณะเล่นเกมการศึกษา

3.2 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ทัศนคติและการปฏิบัติของครูที่เลี้ยงศูนย์ฯ ขนาดใหญ่

ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม พัฒนาการทางร่างกาย โดยรวมในศูนย์ฯ ขนาดใหญ่ มีความสัมพันธ์กัน ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมแต่ละด้าน สรุปได้ดังนี้

3.2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมด้านความรู้กับกิจกรรมด้านทัศนคติ สรุปได้ว่า กิจกรรมสร้างสรรค์ด้านความรู้มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมกลางแจ้งด้านทัศนคติมากที่สุด และกิจกรรมเสรีด้านความรู้ มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมกลางแจ้งด้านทัศนคติน้อยที่สุด

แสดงให้เห็นว่าครูที่เลี้ยงมีความรู้เรื่องการตัด ฉีก ปะ วาดภาพ ระบายสี เล่นสี และมีความพอใจ ชอบนำความรู้ประสบการณ์เหล่านั้นไปวาดภาพตกแต่งปรับปรุงเครื่องเล่นสนามให้แลดูมีสีสันสดใส และมีความรู้สึกพอใจกับการนำกิจกรรมเสรีในระดับที่น้อยกว่า จึงนำกิจกรรมเสรีมาจัดร่วมกับกิจกรรมกลางแจ้งบ้างในบางครั้ง

3.2.2 ความสัมพันธ์ระหว่าง กิจกรรมด้านความรู้กับกิจกรรมด้านการปฏิบัติ สรุปได้ว่า กิจกรรมกลางแจ้งด้านความรู้ มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะด้านการปฏิบัติมากที่สุด และกิจกรรมเสรีด้านความรู้มีความสัมพันธ์เกมการศึกษาด้านการปฏิบัติน้อยที่สุด

แสดงให้เห็นว่าครูที่เลี้ยงนำความรู้เกี่ยวกับการร้องเพลง การเต้นประกอบดนตรี ไปจัดรวมกับการเล่นกิจกรรมกลางแจ้ง และนำมุมต่างๆของกิจกรรมเสรีมาจัดรวมกับเกมการศึกษาบ้างในบางเวลา

ดังนั้นจึงควรสนับสนุนให้มีการร้องรำทำเพลงมีท่าทางประกอบและเคลื่อนไหวประกอบดนตรีในการเล่นกิจกรรมกลางแจ้ง เพื่อให้เด็กเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินและเป็นการออกกำลังกาย นอกจากนี้ยังควรสนับสนุนให้ครูที่เลี้ยงน้ามุมต่างๆมาประยุกต์ใช้ร่วมกับการจัดเกมการศึกษา เช่น มุมคณิตศาสตร์นำมาจัดเป็นเกมฝึกการคิด การแข่งขันการนับ การจัดกลุ่มประเภทเดียวกัน เพื่อเป็นการใช้สื่อการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า

3.2.3 ความสัมพันธ์ ระหว่าง กิจกรรมด้านทัศนคติกับกิจกรรมด้านการปฏิบัติ
สรุปได้ว่า กิจกรรมเสริมประสบการณ์ด้านทัศนคติมีความสัมพันธ์กับกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะด้านการปฏิบัติ มากที่สุด และกิจกรรมสร้างสรรค์ด้านทัศนคติมีความสัมพันธ์กับเกมการศึกษาด้านการปฏิบัติ น้อยที่สุด

แสดงให้เห็นว่า ครูที่เลี้ยงมีความรู้สึกที่ดี ชอบการพูดคุยการแสดงบทบาทสมมติ การแสดงละคร จึงมีการนำละคร บทบาทสมมติ มีการสนทนา มาจัดร่วมกับกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ และนำการวาดภาพ ระบายสี การประดิษฐ์มาใช้ในการจัดเกมการศึกษาในบางครั้ง อาจเป็นเพราะครูที่เลี้ยงมีความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมสร้างสรรค์น้อยและขาดผู้ให้คำปรึกษา

ดังนั้นจึงควรสนับสนุนให้ครูมีความรู้เรื่องกิจกรรมสร้างสรรค์ให้มากขึ้น เพราะจะช่วยให้ครูที่เลี้ยงรู้จักผลิตเกมการศึกษาใหม่ๆ ได้โดยไม่ต้องซื้อจากร้านค้า

3.3 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติของครูที่เลี้ยงในศูนย์ฯ ขนาดกลาง

ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาการทางร่างกาย โดยรวมในศูนย์ฯขนาดกลาง จำนวน 2 คู่ คือ ด้านความรู้ มีความสัมพันธ์กับด้านการปฏิบัติ และด้านทัศนคติมีความสัมพันธ์กับด้านการปฏิบัติ ซึ่งขัดแย้งกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะระดับความรู้ของครูที่เลี้ยงในศูนย์ฯขนาดกลางมีระดับที่แตกต่างกับระดับทัศนคติและครูที่เลี้ยงอาจมีความรู้ไม่เพียงพอที่จะทำให้เกิดทัศนคติในระดับเดียวกับความรู้ จึงทำให้ด้านความรู้ไม่สัมพันธ์กับด้านทัศนคติ เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมแต่ละด้าน สรุปได้ดังนี้

3.3.1 ความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมด้านความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมด้านทัศนคติ
สรุปได้ว่า กิจกรรมกลางแจ้งด้านความรู้มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ
ด้านทัศนคติเพียงคู่เดียว

แสดงให้เห็นว่าครูที่เลี้ยงมีความรู้เรื่องการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง และมี
ทัศนคติที่ดีกับกิจกรรมกลางแจ้งจึงนำความรู้การเล่นกลางแจ้ง เช่น การลอดถ้ำ การกระโดด
การวิ่ง ไปจัดรวมกับกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ

3.3.2 ความสัมพันธ์ระหว่าง กิจกรรมด้านความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมด้านปฏิบัติ
สรุปได้ว่า เกมการศึกษาด้านความรู้มีความสัมพันธ์ทางบวกกับกิจกรรมกลางแจ้งด้านการ
ปฏิบัติมากที่สุด และกิจกรรมสร้างสรรค์ด้านความรู้มีความสัมพันธ์ทางลบกับกิจกรรมเสริม
ประสบการณ์ด้านทัศนคติน้อยที่สุด

แสดงให้เห็นว่าครูที่เลี้ยงนำความรู้เกี่ยวกับการพูดคุย สนทนา ไปจัดใน
การเล่นกิจกรรมกลางแจ้ง และหากครูที่เลี้ยงความรู้กิจกรรมสร้างสรรค์เพิ่มขึ้นจะเป็น
สาเหตุให้ครูที่เลี้ยงมีความรู้สึกไม่ดีต่อการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ เช่น เมื่อครูให้เด็ก
วาดภาพ เล่นสีครูจะไม่ให้เด็กสนทนา พูดคุย ในขณะที่ทำกิจกรรม

3.3.3 ความสัมพันธ์ระหว่าง กิจกรรมด้านทัศนคติเกี่ยวกับกิจกรรมด้านการ
ปฏิบัติ สรุปได้ว่า กิจกรรมเสริมประสบการณ์ด้านทัศนคติมีความสัมพันธ์กับกิจกรรม
เคลื่อนไหวและจังหวะด้านการปฏิบัติมากที่สุด และกิจกรรมเสริมมีความสัมพันธ์กับกิจกรรม
สร้างสรรค์น้อยที่สุด

แสดงให้เห็นว่า ครูที่เลี้ยงมีความรู้สึกที่ดีกับการให้เด็กพูดคุย การเล่า
นิทาน สนทนากัน การร้องเพลง จึงเปิดโอกาสให้เด็กได้มีการพูดคุยซักถาม ร้องเพลง
ประกอบท่าทางในขณะที่ครูที่เลี้ยงจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ และมีความรู้สึกชอบ
กิจกรรมเสรีในบางครั้งนำการวาดภาพ เล่นสี มาจัดในมุมต่างๆของกิจกรรมเสรี

ดังนั้น ควรสนับสนุนให้มีการซักถาม สนทนา พูดคุย และร้องเพลงแสดง
ท่าทางประกอบเพลงร่วมกันในการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะทุกครั้ง เพราะจะช่วย
ให้ครูกับเด็กมีความคุ้นเคยกันและเป็นส่งเสริมการแสดงออก และกล้าแสดงความคิดเห็น
นอกจากนี้ยังควรสนับสนุนให้ครูที่เลี้ยงจัดกิจกรรมวาดภาพ เล่นสี ระบายสีตามมุมต่างๆ
เพื่อเป็นการประหยัดพื้นที่

3.4 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติของครูพี่เลี้ยง ศูนย์ฯขนาดเล็ก

ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม พัฒนาการทางร่างกาย โดยรวมในศูนย์ฯขนาดเล็ก มีความสัมพันธ์กัน ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมแต่ละด้าน สรุปได้ดังนี้

3.4.1 ความสัมพันธ์ระหว่าง กิจกรรมด้านความรู้กับกิจกรรมด้านทัศนคติ
สรุปได้ว่า กิจกรรมสร้างสรรค์ด้านความรู้มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะด้านทัศนคติมากที่สุด และเกมการศึกษาด้านความรู้มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมเสริมประสบการณ์ด้านทัศนคติน้อยที่สุด

แสดงให้เห็นว่าครูพี่เลี้ยงมีความรู้การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ และมีทัศนคติที่ดี ที่จะให้เด็กมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เช่น การคิดท่าทางใหม่ ๆ แปลก ๆ ตามจังหวะ และประดิษฐ์อุปกรณ์ช่วยในการกำหนดจังหวะ จึงนำท่าทางการเคลื่อนไหวที่เป็นท่าทางใหม่ ๆ แปลก ๆ เช่น การเลียนท่าทางแบบสัตว์ มาประกอบการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ และมีการพูดคุย สนทนากันบ้างในบางครั้งเมื่อนำเกมการศึกษาใหม่ ๆ มาจัด

3.4.2 ความสัมพันธ์ ระหว่าง กิจกรรมด้านความรู้กับกิจกรรมด้านการปฏิบัติสรุปได้ว่า กิจกรรมเสริมด้านความรู้ มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมกลางแจ้งด้านการปฏิบัติมากที่สุด และกิจกรรมเสริมประสบการณ์ด้านความรู้มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะด้านการปฏิบัติ น้อยที่สุด

แสดงให้เห็นว่าครูพี่เลี้ยงนำความรู้เกี่ยวกับการจัดมุมต่างๆ เช่น มีการจัดมุมทราย ไว้เป็นสื่อการเรียนการสอนร่วมกับกิจกรรมกลางแจ้ง เช่น การวิ่ง กระโดดไกล และให้เด็กสนทนา พูดคุย อภิปราย ขณะทำกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะบ้างตามโอกาส

ดังนั้นจึงควรสนับสนุนให้มีการจัดมุมทรายไว้กลางแจ้งโดยไม่จำเป็นต้องจัดไว้ในห้องเรียนเพียงอย่างเดียว เพื่อเป็นสื่อ อุปกรณ์ ให้เด็กเล่นในกิจกรรมเสริมและใช้ในกิจกรรมกลางแจ้ง หรือกิจกรรมอื่นที่ต้องใช้สื่อประเภทเดียวกัน

3.4.3 ความสัมพันธ์ระหว่าง กิจกรรมด้านทัศนคติกับกิจกรรมด้านการปฏิบัติ สรุปได้ว่า กิจกรรมเสริมประสบการณ์ด้านทัศนคติมีความสัมพันธ์กับกิจกรรมกลางแจ้งด้านการปฏิบัติมากที่สุด และกิจกรรมเสริมด้านทัศนคติมีความสัมพันธ์กับกิจกรรมกลางแจ้งด้านการปฏิบัติ น้อยที่สุด

แสดงให้เห็นว่า ครูที่เลี้ยงมีทัศนคติที่ดีกับการให้เด็กพูดคุย แสดงละคร สนทนา ร้องเพลง นำมาจัดรวมกับกิจกรรมกลางแจ้ง โดยเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงละคร ร้องเพลงขณะจัดกิจกรรม และพอใจที่จะนำกิจกรรมเสรี เช่น มุมทรายมาจัดไว้กลางแจ้งใน สนามเพื่อใช้เป็นสื่อการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง เช่น กระโดดไกล บ้างในบางครั้ง

ดังนั้น จึงควรสนับสนุนให้มีการซักถาม สนทนา พูดคุย และแสดงละคร อภิปรายร่วมกันทั้งก่อนและหลังจัดกิจกรรมกลางทุกครั้ง เพราะจะช่วยให้ครูกับเด็กมีความ คู่กันเคยกันและเป็นส่งเสริมการพูด การแสดงออกให้แก่เด็กด้วย

ตอนที่ 4. การเปรียบเทียบความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติ

4.1 การเปรียบเทียบความรู้ เกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาทางร่างกาย ระหว่างครู ที่เลี้ยงศูนย์ฯขนาดใหญ่กับครูที่เลี้ยงศูนย์ฯขนาดเล็ก สรุปได้ว่า

ครูที่เลี้ยง ในศูนย์ฯทั้ง 2 ขนาดมีความรู้โดยรวมไม่แตกต่างกัน ชัดแย้งกับสมมติฐาน เมื่อเปรียบเทียบรายกิจกรรมสรุปได้ว่า ครูที่เลี้ยงศูนย์ฯขนาดเล็กมีความรู้เรื่องกิจกรรม เสรี กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะสูงกว่า ระดับความรู้ของครูที่ เลี้ยงศูนย์ฯขนาดใหญ่

เมื่อเปรียบเทียบรายข้อสรุปได้ว่าเรื่อง “ การกรอกน้ำใส่ขวดเป็นการฝึกประสาท ส่วนใด” เรื่อง “ ข้อใดเป็นกิจกรรมเสริมประสบการณ์ ” เรื่อง “ กิจกรรมใดที่ท่านสามารถนำ บุคคลอื่นเข้ามาร่วมกิจกรรมในห้องเรียนได้ ” และเรื่อง “ กิจกรรมใดที่ทำให้เด็กได้เคลื่อนไหว ส่วนต่างๆ ของร่างกายมากที่สุด ” เป็นข้อที่ครูที่เลี้ยงศูนย์ฯ ขนาดเล็ก มีระดับความรู้สูง กว่าระดับความรู้ของครูที่เลี้ยงศูนย์ฯขนาดใหญ่

อาจเป็นเพราะศูนย์ฯขนาดเล็กมีสภาพแวดล้อม อาทิ เช่น ครูที่เลี้ยง อาคารสถานที่ สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ พร้อม และ ผู้บริหารเอาใจใส่ให้คำปรึกษาและสนับสนุน ให้ความสะดวกที่ จะส่งเสริม รุงใจให้ครูที่เลี้ยงเกิดความต้องการที่จะค้นคว้าหาความรู้ และประสบการณ์

4.2 การเปรียบเทียบทัศนคติเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาทางร่างกาย ระหว่างครูที่เลี้ยงศูนย์ฯ ขนาดใหญ่กับครูที่เลี้ยงศูนย์ฯขนาดเล็ก สรุปได้ว่า

ครูพี่เลี้ยง ในศูนย์ฯ ทั้ง 2 ขนาดมีทัศนคติโดยรวมไม่แตกต่างกัน ชัดแย้งกับสมมติฐาน เมื่อเปรียบเทียบรายกิจกรรมสรุปได้ว่า ครูพี่เลี้ยงศูนย์ฯขนาดเล็กมีระดับทัศนคติเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ต่ำกว่าระดับทัศนคติของครูพี่เลี้ยงศูนย์ฯขนาดใหญ่

เมื่อเปรียบเทียบรายข้อ สรุปได้ว่า “ การเดิน การกระโดดเป็นการเคลื่อนไหวพื้นฐานที่ครูพี่เลี้ยงต้องจัด ” เป็นข้อที่ครูพี่เลี้ยงศูนย์ขนาดเล็กมีทัศนคติดีกว่าทัศนคติของครูพี่เลี้ยงศูนย์ฯขนาดใหญ่ อาจเป็นเพราะสภาพแวดล้อม อาคารสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ของศูนย์ขนาดเล็กมีความพร้อมที่จะทำให้ครูพี่เลี้ยงเกิดความรู้สึกที่ดีกับการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ การจัดมุมกิจกรรมเสรี และนอกจากนี้ครูพี่เลี้ยงศูนย์ฯ ขนาดเล็กอาจมีความรู้สึกชอบการให้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายในการเคลื่อนไหว

4.3 การเปรียบเทียบ การปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาทางร่างกาย ระหว่าง ครูพี่เลี้ยงศูนย์ฯขนาดใหญ่กับครูพี่เลี้ยงศูนย์ฯขนาดเล็ก สรุปได้ว่า

ครูพี่เลี้ยงในศูนย์ฯ ทั้ง 2 ขนาดมีการปฏิบัติโดยรวมไม่แตกต่างกัน ชัดแย้งกับสมมติฐาน เมื่อเปรียบเทียบรายกิจกรรม สรุปได้ว่าครูพี่เลี้ยงศูนย์ฯขนาดเล็กปฏิบัติกิจกรรมเสริมประสบการณ์มากกว่าการปฏิบัติของครูพี่เลี้ยงศูนย์ฯขนาดใหญ่

เมื่อเปรียบเทียบรายข้อสรุปได้ว่า “ จัดเกมการศึกษาโดยไม่เลือกกติกา ” และ “ อภิปรายเรื่องที่ท่านสนใจให้เด็กฟัง ” เป็นข้อที่ครูพี่เลี้ยงศูนย์ฯ ขนาดเล็กมีระดับการปฏิบัติมากกว่าระดับการปฏิบัติของครูพี่เลี้ยงศูนย์ฯขนาดใหญ่ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูพี่เลี้ยงศูนย์ฯ ขนาดเล็กดูแลรับผิดชอบเด็กจำนวนน้อยกว่าศูนย์ฯขนาดใหญ่ จึงมีเวลาที่จะพูดคุยซักถาม และเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออก และจัดเกมการศึกษาให้เด็กได้จำนวนมากกว่าศูนย์ฯขนาดใหญ่

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการศึกษาความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาทางร่างกายในศูนย์อบรมเด็กด้อยโอกาสในวัด กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้อภิปรายผลเฉพาะประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาทางร่างกาย

จากผลการวิจัยพบว่า ครูที่เลี้ยงในศูนย์ฯกรุงเทพมหานคร มีความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาทางร่างกายโดยรวมอยู่ในระดับพอใช้ เมื่อจัดกลุ่มตามเกณฑ์ความรู้ที่ตั้งไว้พบว่า ผู้ที่ได้คะแนนระดับดีมาก จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.68 ระดับดี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 8.72 ระดับปานกลาง จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 30.20 ระดับต่ำกว่าเกณฑ์ซึ่งต้องปรับปรุงแก้ไขจำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 22.15 ส่วนมากครูที่เลี้ยงมีความรู้อยู่ในเกณฑ์ที่ไม่น่าพอใจ คือมีความรู้ระดับปานกลางขึ้นไปเพียง ร้อยละ 30.20 และระดับพอใช้รวมกับระดับต่ำกว่าเกณฑ์ถึงร้อยละ 58.39 ทั้งนี้ผู้วิจัยคาดว่า ครูที่เลี้ยงน่าจะมีความรู้ในระดับปานกลางถึงร้อยละ 70 และมีความรู้ระดับต่ำกว่าเกณฑ์ไม่เกินร้อยละ 30

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า อาจเนื่องมาจาก ครูที่เลี้ยงมีความรู้พื้นฐานค่อนข้างต่ำขาดความรู้และประสบการณ์ด้านการศึกษาปฐมวัย ขาดคู่มือ และตำราที่จะใช้ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมขาดการอบรมอย่างต่อเนื่อง และส่วนมากมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาบางแห่งยังไม่เข้าใจการจัดประสบการณ์การเตรียมความพร้อม

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ครูที่เลี้ยงส่วนมากมีความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมกลางแจ้งอยู่ในระดับดีมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะในศูนย์ฯมีความพร้อมทั้งสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก เช่น ตัวเด็กซึ่งมีความสมบูรณ์ร่างกายทั้งน้ำหนักและส่วนสูงสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน สถานที่ เครื่องเล่นสนามมีส่วนช่วยสนับสนุนให้ครูที่เลี้ยงจัดกิจกรรมกลางแจ้งได้เป็นประจำทุกวันอย่างน้อยวันละครึ่งชั่วโมงซึ่งสามารถจัดได้ทั้งในร่มและกลางแจ้ง จึงทำให้ครูที่เลี้ยงมีประสบการณ์จากการจัดกิจกรรมกลางแจ้งทุกวันสะสมไว้กลายเป็นความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ด้วยตนเอง ดังนั้นเมื่อพิจารณารายข้อจึงเห็นได้ว่าครูที่เลี้ยงมีความรู้ “ท่านมีหลักในการเลือกกิจกรรมกลางแจ้งอย่างไร และการติดตั้งเครื่องเล่นสนามควรติดตั้งที่พื้นประเภทใด” เป็นเรื่องที่ครูที่เลี้ยงมีความรู้ในระดับดีมาก สำหรับข้อที่ครูที่เลี้ยงมีความรู้ในระดับต้องแก้ไขเป็นข้อที่มีคะแนนต่ำกว่าข้ออื่น คือ “เกมการศึกษาที่เหมาะสมกับเด็กควรมีลักษณะอย่างไร ” ผู้วิจัยมีความเห็นว่าอาจมีสาเหตุมาจากครูที่เลี้ยงขาดทักษะการผลิตสื่อและอุปกรณ์ในการจัดทำเกมการศึกษา รวมทั้งสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนไม่เพียงพอ และอีกสิ่งหนึ่งที่ทำให้ครูไม่สามารถจัดทำเกมการศึกษาให้เด็กได้เล่นคือ ปัจจัยทางสังคมเศรษฐกิจ ซึ่งได้แก่ระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ ค่าตอบแทนที่ได้รับ และรายได้จาก

การประกอบอาชีพหรือรวมทั้งการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ของรัฐถึงแม้จะเคยเข้ารับการอบรมแล้ว แต่ก็ยังขาดผู้ให้คำปรึกษาแนะนำ ปัญหาเหล่านี้ผู้บริหารศูนย์ฯอบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัดได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรมีการศึกษาอบรมบุคลากรให้มีความรู้และประสบการณ์ให้มากยิ่งขึ้น และด้านการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ ควรให้มีการเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นกว่าเดิม และด้านงบประมาณควรมีการปรับปรุงเรื่องจัดสรรงบประมาณให้มากขึ้น เพื่อครูที่เลี้ยงจะได้รับค่าตอบแทนเพียงพอ

1.2 ทักษะคติเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาทางร่างกาย

จากการวิจัยพบว่าครูที่เลี้ยงศูนย์ฯกรุงเทพมหานครมีทัศนคติโดยรวมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาทางร่างกายอยู่ในระดับดี อาจเนื่องมาจากครูที่เลี้ยงส่วนมากมีพื้นฐานทางจิตใจที่ดี คือ มีใจรักเด็กก่อนที่จะเข้ามาทำงานในศูนย์ฯ ตรงกับการประเมินผลการฝึกอบรมครูที่เลี้ยงศูนย์ฯอบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด ของสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏและกรมการศาสนา (2538) และผู้วิจัยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า การคัดเลือกครูที่เลี้ยงหรือผู้ดูแลเข้ามาทำงานควรพิจารณาถึงความเต็มใจ ความรู้สึกนึกคิดของผู้ที่มาสมัครด้วยจะเป็นผลดีต่อการการเรียนการสอน มิฉะนั้นอาจก่อให้เกิดปัญหาตามมาอย่างที่แก้ไขได้

เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าครูที่เลี้ยงมีทัศนคติ “ การให้เด็กนั่งกับพื้นช่วยให้เด็กตั้งใจฟังครูพูด ” ต่ำที่สุดในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจากครูที่เลี้ยงต้องการให้เด็กนั่งรวมกันในบางโอกาส เพื่อสะดวกแก่การจัดกิจกรรมในวงกลม และครูที่เลี้ยงอาจเข้าใจว่าเมื่อเด็กนั่งรวมกันที่พื้นแล้วจะช่วยให้เด็กทำกิจกรรมตามที่ครูกำหนด แต่กลายเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กหยอกล้อ นอนเล่นกับพื้น ไม่สนใจฟังครูพูด จึงทำให้ครูที่เลี้ยงเกิดความไม่แน่ใจในข้อนี้

1.3 การปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาทางร่างกาย

จากผลการวิจัย พบว่า ครูที่เลี้ยงศูนย์ฯกรุงเทพมหานครส่วนมากมีการปฏิบัติอยู่ในระดับดี เมื่อจัดกลุ่มตามเกณฑ์การปฏิบัติที่ตั้งไว้ พบว่าผู้ที่ได้คะแนนดี ร้อยละ 58.39 ระดับปานกลาง ร้อยละ 41.61 ผู้วิจัยมีความเห็นว่าครูที่เลี้ยงได้รับความรู้เกี่ยวกับการส่ง

เสริมพัฒนาทางร่างกายเด็กปฐมวัยจากสื่อต่างๆ นิตยสาร วิทยุ และหนังสือพิมพ์ โดยเฉพาะโทรทัศน์อย่างกว้างขวาง จึงอาจกล่าวได้ว่าครูที่เลี้ยงสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้จากสื่อมวลชนส่วนหนึ่งเกิดเป็นแรงจูงใจให้ครูที่เลี้ยงมีทัศนคติที่ดีจึงส่งผลให้ครูที่เลี้ยงมีการปฏิบัติในระดับดีตรงกับแนวคิดของครีโวล ดอกจันท์ (2532) ที่ว่า “ทัศนคติของครูย่อมส่งผลกระทบต่อการสอนและยังเป็นสาเหตุหนึ่งของแรงจูงใจ (Motivation) ให้มีความพยายามทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง”จึงเป็นข้อยืนยันได้ว่า ถ้าครูที่เลี้ยงมีทัศนคติดี การปฏิบัติจะอยู่ในระดับที่ดีตามไปด้วย

เมื่อพิจารณา ภารกิจกรมพบว่า ภารกิจกรมเคลื่อนไหวและจังหวะเป็นกิจกรรมที่ครูที่เลี้ยงปฏิบัติได้ในระดับดี อาจเนื่องมาจากครูที่เลี้ยงมีความรู้สึกที่ดีและเล็งถึงเห็นความสำคัญของพัฒนาทางร่างกายซึ่งเป็นรากฐานของการพัฒนาด้านสติปัญญา อารมณ์ และสังคม นอกจากนี้ยังมีความรู้สึกที่ดีต่อความสามารถทางร่างกาย ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญและความจำเป็นในการดำรงชีวิต และเป็นส่วนที่ให้เห็นถึงประสิทธิภาพของการประสานภารกิจ การออกกำลังกาย เล่นกีฬา การเล่าเรียน และการเป็นผู้มีสุขภาพพลานามัยดีจะทำให้เกิดการเรียนรู้ในสิ่งใหม่ๆ รอบตัวตลอดจนการใช้ชีวิตร่วมกัน

2. ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาทางร่างกาย

2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาทางร่างกายในศูนย์ฯขนาดใหญ่ จากการวิจัยพบว่าระดับความรู้มีความสัมพันธ์ทางบวกกับระดับทัศนคติและระดับการปฏิบัติโดยมี ตรงกับสมมติฐาน ผู้วิจัยมีความเห็นว่าที่เป็นเช่นนี้เพราะทัศนคติและความรู้เป็นพื้นฐานของการปฏิบัติ การที่คนเราจะคิดทำอะไรที่ดีหรือไม่ดีนั้นย่อมจะต้องมีการคิด มีความรู้สึกต่อสิ่งนั้นๆก่อนที่จะลงมือปฏิบัติไม่ว่าจะในทางที่ดีหรือไม่ดีก็ตาม และทัศนคติ เปรียบได้กับสภาพจิตใจของบุคคล ที่เกิดมาจากประสบการณ์และความพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมออกมา เพื่อจะตอบสนองต่อสิ่งต่างๆหรือสถานการณ์ทางใดทางหนึ่ง เช่น ชอบ ไม่ชอบ

3. การเปรียบเทียบความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาทางร่างกายระหว่างครูพี่เลี้ยงศูนย์ฯขนาดใหญ่กับครูพี่เลี้ยงศูนย์ฯขนาดเล็ก

3.1 การเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาทางร่างกาย

ผลการวิจัยพบว่า ระดับความรู้โดยรวมของครูพี่เลี้ยงในศูนย์ฯ ทั้ง 2 ขนาด ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายกิจกรรมพบว่า ระดับความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมเสรีและกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะของครูพี่เลี้ยงศูนย์ฯขนาดเล็กสูงกว่าระดับความรู้ของครูพี่เลี้ยงศูนย์ฯขนาดใหญ่ ส่วนกิจกรรมอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูพี่เลี้ยงศูนย์ฯขนาดเล็กสนใจชอบจัดห้องเรียนเป็นมุมต่างๆและชอบกิจกรรมที่ใช้ทักษะการเคลื่อนไหวของร่างกาย เช่น กิจกรรมเข้าจังหวะซึ่งเป็นกิจกรรมที่สร้างความสนุกสนานเพลิดเพลินและยังช่วยให้ร่างกายแข็งแรงกระฉับกระเฉง ว่องไว นอกจากนี้ครูพี่เลี้ยงศูนย์ฯขนาดเล็กมีเด็กที่อยู่ในความดูแลจำนวนน้อย ทำให้มีเวลาเตรียมการสอนและค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมมากกว่าครูพี่เลี้ยงที่อยู่ในศูนย์ฯขนาดใหญ่ ส่วนความรู้กิจกรรมอื่นๆไม่แตกต่างกันเพราะครูพี่เลี้ยงทั้ง 2 ขนาดเคยได้รับการฝึกอบรมหลักสูตรเดียวกัน ใช้คู่มือและการจัดประสบการณ์ที่เหมือนกัน จึงทำให้ระดับความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ เกมการศึกษา และกิจกรรมกลางแจ้ง จึงไม่แตกต่างกัน

3.2 การเปรียบเทียบทัศนคติเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาทางร่างกาย

ผลการวิจัยพบว่า ระดับทัศนคติโดยรวมของครูพี่เลี้ยงศูนย์ฯ ขนาดเล็กต่ำกว่าทัศนคติของครูพี่เลี้ยงศูนย์ฯ ขนาดใหญ่ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะสภาพแวดล้อม ในศูนย์ฯ เช่น วัสดุ อุปกรณ์ที่จำเป็นไม่เพียงพอ ทำให้ครูพี่เลี้ยงเกิดความรู้สึกที่ไม่ดีต่อการจัดกิจกรรม จึงเป็นเหตุให้ครูพี่เลี้ยงศูนย์ฯขนาดเล็กมีทัศนคติต่ำกว่าทัศนคติครูพี่เลี้ยงศูนย์ฯขนาดใหญ่ เมื่อพิจารณารายกิจกรรมพบว่า ครูพี่เลี้ยงศูนย์ฯขนาดเล็กมีทัศนคติเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ต่ำกว่าระดับทัศนคติของครูพี่เลี้ยงศูนย์ฯขนาดใหญ่ อาจมีสาเหตุมาจากครูพี่เลี้ยงศูนย์ฯขนาดเล็กยังขาดประสบการณ์ ในการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ไม่มีผู้แนะนำถึง ขบวนการวิธีจัด และการเตรียมวัสดุ อุปกรณ์

3.3 การเปรียบเทียบการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาทางร่างกาย

ผลการวิจัยพบว่าการปฏิบัติโดยรวมของครูพี่เลี้ยงในศูนย์ฯ ทั้ง 2 ขนาด ไม่แตกต่างกันเมื่อพิจารณารายกิจกรรมพบว่าครูพี่เลี้ยงศูนย์ฯ ขนาดเล็กมีการปฏิบัติกิจกรรมเสริมประสบการณ์มากกว่าครูพี่เลี้ยงศูนย์ฯ ขนาดใหญ่ ที่เป็นเช่น อาจเพราะครูพี่เลี้ยงศูนย์ฯ ขนาดเล็กมีเด็กที่อยู่ในความดูแลจำนวนน้อยทำให้มีความใกล้ชิดกับตัวเด็กได้พูดคุยกับเด็กบ่อยครั้ง จึงเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้พูดคุย ชักถาม มากกว่าครูพี่เลี้ยงศูนย์ฯ ขนาดใหญ่ จึงทำให้ครูพี่เลี้ยงศูนย์ฯ ขนาดเล็กจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์มากกว่าครูพี่เลี้ยงศูนย์ฯ ขนาดใหญ่ เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ครูพี่เลี้ยงศูนย์ฯ ขนาดเล็กปฏิบัติ “ จัดเกมการศึกษาโดยไม่เลือกกติกาและความยากง่าย ” และ “ อภิปรายเรื่องที่ท่านสนใจให้เด็กฟัง ” เป็นข้อที่ปฏิบัติในทางลบ ซึ่งเป็นตัวลงที่จะทำครูพี่เลี้ยงเลือกตอบตามความเข้าใจและการปฏิบัติตามความจริง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูพี่เลี้ยงศูนย์ฯ ขนาดเล็กสนใจชอบเกมการศึกษาทุกประเภท มุ่งที่จะจัดให้เด็กได้เล่นมากที่สุดโดยไม่คำนึงถึงกติกาและความยากง่าย หรือความเหมาะสมกับวัยของเด็ก ซึ่งเรื่องนี้เป็นข้อปลีกย่อยจากภาพรวม นอกจากนี้ครูพี่เลี้ยงศูนย์ฯ ขนาดเล็กอาจจะสนใจ ชอบทุกเรื่องที่อยู่รอบตัวเมื่อพูดคุยกับเด็กจึงเล่าเรื่องทุกเรื่องที่ตนเองสนใจให้เด็กฟังแต่ไม่ได้สังเกตว่าเด็กสนใจฟังเรื่องที่เล่าหรือไม่ ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้ครูพี่เลี้ยงศูนย์ฯ ขนาดเล็กปฏิบัติกิจกรรมเสริมประสบการณ์ในข้อ “ อภิปรายเรื่องที่ท่านสนใจให้เด็กฟัง ” มากกว่าการปฏิบัติของครูพี่เลี้ยงศูนย์ฯ ขนาดใหญ่

จากการศึกษาผู้วิจัยสังเกตว่าศูนย์ฯ ขนาดเล็ก ครูพี่เลี้ยงมีความรู้ระดับปานกลาง มีทัศนคติระดับปานกลาง แต่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับดี อาจเนื่องมาจากในศูนย์ฯ ขนาดเล็กมีเด็กที่ต้องดูแลและรับผิดชอบเป็นจำนวนน้อย จึงทำให้ครูพี่เลี้ยงมีเวลาดำเนินหาความรู้หรือเตรียมการสอนให้พร้อมที่จะจัดกิจกรรมต่างๆ ได้มากกว่าครูพี่เลี้ยงที่อยู่ในศูนย์ฯ ขนาดใหญ่ ซึ่งมีเด็กจำนวนมาก ข้อค้นพบดังกล่าวทำให้เกิดแนวคิดที่ว่า การจัดตั้งศูนย์ฯ แต่ละแห่งควรคำนึงถึงจำนวนเด็กที่ครูพี่เลี้ยงต้องรับผิดชอบเป็นสิ่งสำคัญในอันดับแรก และศูนย์ฯ ขนาดใหญ่ที่มีเด็กจำนวนมากควรจะได้รับ การปรับ โดยแบ่งแยกจำนวนเด็กให้เท่ากับจำนวนเด็กที่มีในศูนย์ฯ ขนาดเล็ก หรือเพิ่มจำนวนครูพี่เลี้ยงให้เหมาะสมกับจำนวนเด็ก เพราะถ้าครูพี่เลี้ยงดูแลเด็กจำนวนมากอาจทำให้ครูไม่มีเวลาที่จะเตรียมการสอนและดูแลได้ไม่ทั่วถึง เพราะอาจ เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ครูพี่เลี้ยงเกิดความรู้สึกที่ไม่ดีต่อบทบาทหน้าที่และอาจ

เป็นสาเหตุของการปฏิบัติที่ไม่ครบถ้วนตามมาอีกด้วย ทั้งนี้เพราะความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติมีความสัมพันธ์กัน จนขาดสิ่งหนึ่งสิ่งใดเสียมิได้

นอกจากจำนวนเด็กจะเป็นที่มาของความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติแล้วครูที่เลี้ยง ครอบจะได้รับการพัฒนา ปรับปรุง และแก้ไข จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในสิ่งสำคัญเหล่านี้

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. ด้านความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาทางร่างกาย

จากผลการวิจัย พบว่า ครูที่เลี้ยงมีความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาทาง ร่างกายอยู่ในระดับพอใช้ ผู้วิจัยเห็นว่า ควรมีการส่งเสริมความรู้ทางด้านการจัดกิจกรรม พัฒนาทางร่างกาย ดังต่อไปนี้

1.1 ปรับปรุงคู่มือการจัดประสบการณ์โดยสอดแทรกเพิ่มเติมเนื้อหา และวิธีการ จัดกิจกรรมให้มากขึ้นโดยเรียงลำดับดังต่อไปนี้ (1) กิจกรรมเสรี (2) กิจกรรมเคลื่อนไหว และจังหวะ (3) เกมการศึกษา (4) กิจกรรมเสริมประสบการณ์ (5) กิจกรรมกลางแจ้ง

1.2 จัดกิจกรรมเสริมความรู้ได้ เช่น จัดตั้งชมรมครูที่เลี้ยงศูนย์อบรมเด็กก่อน เกณฑ์ในวัด จัดนิทรรศการสื่อสำหรับเด็กปฐมวัย จัดโครงการประกวดศูนย์ฯดีเด่น จัด ทัศนศึกษานอกสถานที่เยี่ยมชมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนระดับปฐมวัย

1.3 จัดอบรมความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาทางร่างกายให้กับครูที่เลี้ยงเพื่อ จะได้เกิดแนวคิดในการจัดกิจกรรม

2. ทักษะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาทางร่างกาย

ผลการวิจัยพบว่าครูที่เลี้ยงมีทักษะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาทางร่างกาย โดยรวมอยู่ในระดับดี ครูที่เลี้ยงศูนย์ฯขนาดใหญ่มีทักษะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนา ทางร่างกายดีกว่าครูที่เลี้ยงศูนย์ฯขนาดเล็ก ดังนั้น จึงควรกระตุ้น ส่งเสริมให้ครูที่เลี้ยงศูนย์ฯ ขนาดใหญ่เป็นแกนนำในเรื่องนี้ โดยอาจให้มีกิจกรรมเข้าค่ายส่งเสริมพัฒนาทางร่างกาย เพื่อเป็นการเสริมความรู้ ประสบการณ์ และ ทักษะต่อการจัดกิจกรรมให้ดีขึ้น นอกจากนี้

ควรจัดทัศนศึกษาไปยังสถานศึกษาในที่ต่างๆ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ครูที่เลี้ยงมีทัศนคติที่ดี มีความรู้ ความเข้าใจ มีความรักต่องานที่ตนปฏิบัติ

จากผลการวิจัย ครูที่เลี้ยงศูนย์ฯขนาดกลาง ควรได้รับการปลูกฝังทัศนคติเพิ่มขึ้น โดยเรียงลำดับกิจกรรมดังต่อไปนี้ คือ (1) กิจกรรมเสริมประสบการณ์ (2) กิจกรรมสร้างสรรค์ (3) กิจกรรมกลางแจ้ง (4) กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ (5) กิจกรรมเสรี (6) เกมการศึกษา

3. การปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาทางร่างกาย

จากผลการวิจัย พบว่า ครูที่เลี้ยง มีการปฏิบัติโดยรวมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาทางร่างกายอยู่ในระดับดี ข้อเสนอแนะ ที่จะช่วยให้ครูที่เลี้ยงทุกคนมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาทางร่างกายได้มากขึ้นกว่าเดิม โดยการจัดโครงการผลิตสื่อจากเศษวัสดุ เช่น หุ่นมือทำด้วยผ้าหรือ ดุงน่อง เศษกระดาษ ฝึกการเล่นทาน การแสดงบทบาทสมมติ การขีดหุ่น

จากผลการวิจัยทั้ง 3 ด้านพบว่า ครูที่เลี้ยงมีความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาทางร่างกายอยู่ในระดับพอใช้ แต่ทัศนคติและการปฏิบัติอยู่ในระดับดี ซึ่งขัดแย้งกับแนวความคิดที่ว่าทัศนคติและการปฏิบัติดี มีผลมาจากความรู้ กล่าวคือความรู้ดี ทัศนคติดีทำให้การปฏิบัติดีตามไปด้วย ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะยังขาดคู่มือการจัดประสบการณ์ และการให้คำแนะนำปรึกษา จึงทำให้ครูที่เลี้ยงขาดความรู้ และประสบการณ์ ส่วนทัศนคติและการปฏิบัติอยู่ในระดับดีอาจเป็นเพราะอิทธิพลของสื่อมวลชนต่างๆ ที่ช่วยกันรณรงค์ส่งเสริมจิตสำนึก ทัศนคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาทางร่างกายได้ดียิ่งขึ้น อีกประการหนึ่งครูที่เลี้ยงมีการปฏิบัติจริงหรือไม่ โดยไม่ได้มีการสังเกต ครูที่เลี้ยงอาจเข้าข้างตนเอง ตอบในสิ่งที่ดีๆ ทั้งๆ ที่ความจริงไม่ได้ปฏิบัติ ดังนั้นจึงควรมีการฝึกอบรมเพิ่มเติมความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาทางร่างกายอย่างต่อเนื่องและการเก็บรวบรวมข้อมูล ทัศนคติ และการปฏิบัติควรใช้วิธีสัมภาษณ์ สังเกต จะได้ผลดีกว่าใช้แบบสอบถาม

4. ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติ

จากผลการวิจัยพบว่า ความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติของครูที่เลี้ยงส่วนมากมีความสัมพันธ์กัน ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่จะช่วยให้ครูที่เลี้ยงมีความรู้สึกที่ดีกับการปฏิบัติงานในศูนย์ฯ โดยให้ครูที่เลี้ยงนำความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับกิจกรรมสร้างสรรค์ เช่น การเล่นสี ระบายสี ตัด ฉีก ปะ การวาดภาพการ์ตูน และการประดิษฐ์สิ่งของจากเศษวัสดุเป็นของเล่นสำหรับเด็ก หรือนำไปประดับตกแต่งห้องเรียน เครื่องเล่นสนาม รั้ววัด ผลงานเหล่านี้จะช่วยให้บรรยากาศ และสภาพแวดล้อมในศูนย์ดีขึ้น จะทำให้ครูที่เลี้ยงมีทัศนคติที่ดีกับงานในหน้าที่

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติของครูที่เลี้ยงทั่วประเทศเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาทางสังคม และสติปัญญา
2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติ ของครูที่เลี้ยงเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาทางร่างกายที่ต่างสังกัด เช่น กรมการศาสนากับกรมพัฒนาชุมชน หรือกรมการศาสนากับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย